

หัวข้อวิทยานิพนธ์

เจ้าเลื้อยข่านฟ้า: เรื่องเล่าวีรบุรุษในวรรณกรรมไทใหญ่

ผู้เขียน

นายสิทธิชัย พันชน

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย)

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ทรงศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะเรื่องเล่าเจ้าเลื้อยข่านฟ้าและการดำรงอยู่ของเรื่องเล่าวีรบุรุษเจ้าเลื้อยข่านฟ้าในกลุ่มชนชาติไทใหญ่ โดยศึกษาจากเรื่องเล่าเจ้าเลื้อยข่านฟ้าในเอกสารลายลักษณ์ 15 ตำรา และเก็บข้อมูลภาคสนามจากการสัมภาษณ์ ได้ข้อสรุปว่าเจ้าเลื้อยข่านฟ้าเป็นวีรบุรุษที่ยิ่งใหญ่ของชาวไทใหญ่ มีการเล่าเรื่องเหมือนกับเรื่องวีรบุรุษแบบจารีต คือ มีความพิเศษทั้งด้านชาติกำเนิดและการดำเนินชีวิต ได้ครอบครองสิ่งของวิเศษ อีกทั้งมีวีรกรรมแสดงอำนาจและความยิ่งใหญ่ในด้านการรบและการปกครอง ที่สำคัญลักษณะพิเศษที่พบในเรื่องเล่าเจ้าเลื้อยข่านฟ้าคือมีการเชื่อมโยงกับเรื่องเล่าซึ่งถือว่าเป็นบรรพบุรุษของชาวไทใหญ่ เล่าจึงกลายเป็นสัญลักษณ์ทางชาติพันธุ์ และภาพวาดของเจ้าเลื้อยข่านฟ้าจึงมักเสนอคู่กับภาพเสือเพื่อแสดงอัตลักษณ์ของชาวไทใหญ่

ข้อมูลจากภาคสนามบ่งชี้ว่า เรื่องเล่าเจ้าเลื้อยข่านฟ้านั้นหายไปจากความทรงจำของชาวไทใหญ่ระยะหนึ่งด้วยปัญหาทางการเมือง แต่ก็มีมีการฟื้นฟูเรื่องเล่าเจ้าเลื้อยข่านฟ้าขึ้นใหม่โดยสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับการสร้างชาติไว้ในเรื่องเล่า เพื่อให้เกิดสำนึกความเป็นชาติร่วมกัน และนำเสนอผ่านสื่อรูปแบบต่าง ๆ ให้เข้าถึงชาวไทใหญ่ทุกกลุ่มจึงเกิดเป็นชุมชนจินตกรรมขึ้น

กลไกสำคัญในกระบวนการผลิตเรื่องเล่าเจ้าเลื้อยข่านฟ้าให้ประสบผลสำเร็จคือโรงเรียนแห่งชาติคอยไคเลงของกองทัพกู้ชาติไทใหญ่ วัดและพระสงฆ์ รวมไปถึงกลุ่มนักปราชญ์ชาวไทใหญ่ อีกทั้งยังมีปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการผลิตซ้ำ คือ การเมือง ความเชื่อ และการแสดงสำนึกทางชาติพันธุ์

ดังนั้นเรื่องเล่าเจ้าเลื้อยข่านฟ้าจึงมีความหมายต่อสังคมไทใหญ่ ทั้งเชิงสัญลักษณ์การต่อสู้กู้ชาติ และเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่คุ้มครองชาวไทใหญ่

Thesis Title	Chao Soe Khan Fa: Hero Narrative in Tai Yai Literature
Author	Mr. Sittichai Panchon
Degree	Master of Arts (Thai)
Advisor	Associate Professor Songsak Prangwatanakun

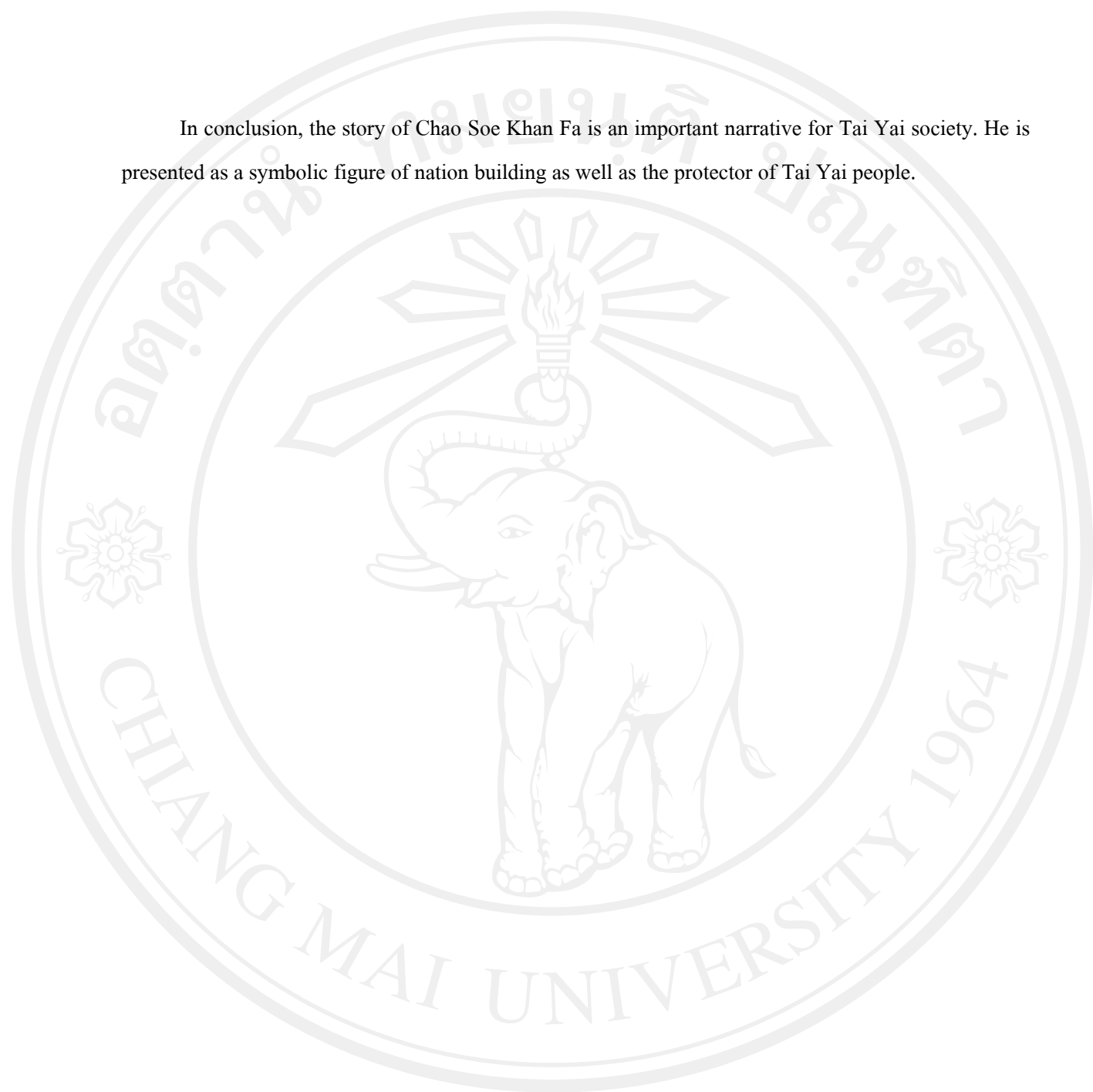
ABSTRACT

This research studies forms and existence of Chao Soe Khan Fa hero narrative in Tai Yai (Shan) Culture. It examines fifteen documents and field data collected from interviews. The result shows that Chao Soe Khan Fa is the great hero of the Tai Yai ethnic group. His narrative follows traditional hero narrative pattern that is miraculous birth, extraordinary life, obtaining magical objects and performing heroic deeds and power including great skill in battlefield and good governing. More importantly, a characteristic so unique to his narrative is the connection between him and tiger stories since a tiger is regarded the ancestry of Tai Yai people. The tiger is later become a symbol of the Tai Yai ethnic group. Therefore, it is always presented in contemporary paintings of him to signify Tai Yai identity.

The result of fieldworks also illustrates that the narrative of Chao Soe Khan Fa has been lost from the Tai Yai people's memory for many years because of the political crisis. However, it is revived by combining it with nation building narrative in order to recreate ethnic consciousness of the Tai Yai people. Moreover, his narrative is delivered to Tai Yai people through many channels in order to create an imagined community.

The Doi Tai Leng Nation School of Shan State Army (SSA), Tai Yai temples and monks, and Tai Yai scholars are the three primary factors that successfully reconstruct the narrative of Chao Soe Khan Fa for Tai Yai community. While political issues, belief and the ethnic consciousness of the Tai Yai are considered the secondary factors.

In conclusion, the story of Chao Soe Khan Fa is an important narrative for Tai Yai society. He is presented as a symbolic figure of nation building as well as the protector of Tai Yai people.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved